

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена:
За ЦРНУ ГОРУ за годи-
ну 6, за по године 3,
за четврт године 1 и
50 новчића.
За АУСТРО-УГАРСКУ
за годину 6, за по год.
3, за четврт године 1
и 50 новчића.
За СРБИЈУ за годину
7, за друге земље 8.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

НЕЋЕЉНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се у
плаћеним писмима непо-
средно администрацији «Гл.
Црногорца» на Цетиње, а
може се и картом упут-
ницом на пошту у Котор.
Дописа шаљу се уредиш-
тву. Рукописи се невраћају.

За огласе плаћа се од
реда 5 новч. За огласе веће
и на дуже вријеме мање.

ТЕЛЕГРАМИ.

Из књажевског главног стана.
(Службено).

11. Јунија: Покушај Сајиб-пашин
8. о. мј. да сретне и састави се са
Сулејман-пашом, осујећен. Црногорци
напустили турску војску до близу
Ждребаника, ту ударили, сломили
је и перали до под Спуж. На боји-
шту нађено 1150 лешина турскијех
сутра дан топови црногорски гађали
шамчеве турске око Спужа.

11. Јунија: Турске војске једнако
придолази у Спуж.

11. Јунија: 9. о. м. био најжешћи
бој код Острога. Бој се био и на ви-
синама острошкијем и под Острогом.
Црногорци сломили свуда Турке, ко-
ји су низ високе греде стрмоглав
падали. Турака је мноштво погинуло
и потиснути су са свијех позиција
њиховијех. Црногорци су узели силу
пушака, сабаља, провијанта и мун-
иције. Они су зашли Турцима за леђа
и одвојили их од Никшића. Ово је
пети дан жестоке борбе под Остро-
гом. Турске је војске овђе 40 бата-
лијона са пет паша и 20 топова и
3000 коња коморе. Црногорци на-
мјеравају да ову много надмоћнију
војску што више ослабе прије него
се састави са Сајиб-пашиним војском
што се свакојак до два дана очекује.

11. Јунија, у поноћи: Данас седми
дан како се најжешћа борба води с
лијево стране Зеге у Брдицама. Од ју-
трос до седам сати поподне трајао
непрестано љути бој од села Шаб-
ића до Винаћа. Губитак турски преко
3000 људи, у Црногораца приличан
број мртвијех и рањенијех.

Цетиње, 12. Јунија.

У прву неђељу, кад је Сулејман-
паша досегао Никшић, прву цијел
свога подuzeћа, опојен тијем успјехом,
јави преко Мостара у Цариград, да ће
се у понеђељак у вече (6. Маја) преко
Острога—Бјелопавлића здружити код
Спужа са јужном Али-Сајибовом вој-
ском. Очевијно је, да је Сулејман у
своје заносу био тврдо увјерен, да
ће он од Никшића к Спужу проше-
тати се онако мирно, као што је од
Крстаца до Никшића. Кад га црно-
горска војска ради турскијех тврђава
по Дуги нехћеде дочекати у кланци-
ма код Пресејеке, није Сулејман дру-
го ни мислио, него да је нашу војску
обузео тако панички страх, да му се
на његову даљем продирању у Црну
Гору неће смјети показати ни један
црногорски војник. Као што је овака
заблуда лани ујела за срце Муктар-
пашу на Вучјем-Долу, тако се љуто
осветила и овога пута Сулејману.

Дође ето и други понеђељак, а
господин Сулејман, умјесто да је о-
држао своју кавалерску ријеч, вија
се и пребја и данас по брдима и
долинама. Црногорци, умјесто да се,
по његовој жељи разбјежаше и умје-
сто да га мирно пропушташе, дочека-
ше га по свом старом обичају на
свом прагу са гостољубивијем даром,
арном и хандаром, како већ Турчину
доликује.

Као што смо веће више пута
истакли, наш је задатак досад био, да
своје силе за одсудну битку штедим,

гледајући противника прије тога што
више уморити и ослабити. Одсудној
битци нити бијаше мјеста на Крста-
цу, ће је сва наша сила састојала из
8 батаљона, а још мање у Дуги, ће
је непријатељ имао толикога ослона
у дужкијем тврђавама. Наравски је
дакле, да се исти имао дочекати у
другајем и згоднијем позицијама на
граници нашој. Продирању Турака,
нијесу дакле криве «слабе диспози-
ције» нашега војсководства, као што
их неки загребачки стратег означаје
нити ништо друго него турска огромна
надмоћ и нападај са више страна. Ако
је Турцима сјединење херцеговачке
са арбанском војском добро дашло,
није с горега ни здружење наше сје-
верне са јужном. Док је душманин
толиком снагом и заједнички са више
страна ударио, разумије се, да му
наша одјелења нијесу могла са из-
вјеснијем изгледом против стати, ту
се је највише могло толико учинити,
да се турскијем војскама на све
стране прво њихова сјединења нанесе
што више вреда, и да се што више
ослабе за предстојећу заједничку ак-
цију проти Црној Гори.

И ако с тога гледишта посмо-
тримо операције наше војске, онда
можемо признати, да су наше војске,
сјеверна и јужна тај свој задатак нај-
сјајније испуниле.

Г. велики војвода Божо разбив-
ши душманина три пута један за дру-
гијем нанесао је Сајиб-пашу толико
штете, да је он без нове помоћи чи-
сто неспособан за бој са Црногорцима.
Ко призна, да је у та три боја пети
дио турске војске изгинуо, а толико
два пут да је рањенијех, неће наћи
ту тврдњу прећераном. У саму боју
на Ждребанику од 8. о. м., за који
смо већ у прошлом броју јавили, о-
ставили су Турци 1150 мртвијех на
бојишту, нерачунајући много више
рањенијех.

Сјеверна наша војска испунила
је исти задатак да неможе сјајније.
У љутијем бојевима течајем цијеле
прошле седмице, душманин не само
да се неможе најмањим успјехом
исказати, него му је сатрвена без
сумње трећина најбоље војске. У са-
мијем бојевима од 8. и 11. о. м., као
у најжешћима течајем цијеле седмице,
пало је преко 5000 Сулејманове вој-
ске. Њему је тако тијесно било, да
се је покушавао из шкрица, у који је
улетио, повратити бјегством у Ник-
шић. Тај покушај бијаше му тако
спријечен, да је у истом часу изгубио
најјаче положаје на Острошкој Капи,
што му је осигуравао саобраћај са
Никшићем, који му је још у сриједу
прекинут. Турско узмицање са О-
строшкијех Капа, кје су испрекидане
страшнијем стрминама од преко 100
хваги, било је управ ужасно: хиљаде
живијех Турака лећели су у дубоке
провале.

Чисто је невјеројатно, каквијем
кршењима и гудурама провлаче Турци
своје многобројне коморе и топове,
будући су у исте од наше војске нађе-
рани. Седам дана ломи и уништава
наша војска из својих згоднијех по-
ложаја Сулејманову војску. До данас
немогаше он ни натраг у Никшић ни
напријед у Спуж. Без јаке помоћи
неможе и неће се Сулејман усуди-
ти да се напријед крене. Но и ако

му прискочи од Спужа Сајиб-паша са
појачаном војском, као што нам служ-
бени брзојав доглашује, опет ће Су-
лејмана тај пут јоште много жртава
стати.

Ако је збиља тако, да у Спуж
долази Сајибу непрестано помоћ, онда
је очевидно, да је један дио Мехмед-
Али-пашине војске из Старе Србије
стигао призренскијем путем, и онда се
може очекивати здружење обадијух
турскијех војска.

Ако Сулејмана неподупру с југа,
обрао је бостан.

Но хвала храбрости наше војске,
Сулејман и Сајиб састаће се крвави-
јех глава, и требаће коју седмицу, да
се лијече у Спужкијем болницама,
прво него заједнички ударе на нашу
неуморну и неозлећену сједињену вој-
ску, која наново опојена увјерењем и
јуначком свијешћу, да је турској сили
храбро одољела појединце а у брацкој
заједници да ће јој доћи главе, с по-
моћи Божјом.

Ратне вијести.

Јавља се, да се Черкези, што их је
Турска искрцала код Сухумкале за побуну
Кавказа, сами драговољно предају Русији
под условом, да им се дозволи ново на-
селење у њиховој отачини, Кавказу, од-
клен их је Турска измамала.

— Стајаћа грчка војска износи сама
30.000 људи и 2500 коња.

— Из Петрограда јављају, да су се
све лађе балтијске морнарице прикупиле
у Кронштатском пристаништу и да су
сипремне за полазак на непознату страну.

— Највећи Крупов топ, што је
до данас саливен и што је био у Фила-
делфији изложен, купила је руска влада
те је већ на путу за своје одређење. Ка-
либар му је 14 палаца; метак тежак је:
само зрно 1245 фуната а прах 302 фунта.
Почетна му је брзина, у трену 1590
стопа.

— Инглешки посланик у Цариграду
Лејард угостио је неки дан чланове тур-
скога сената, којом приликом обећа сен-
аторима, да ће за турске војн. болнице на-
бавити 600 кревета.

Српска влада сазвала је народну
скупштину за 19. овога мјесеца у Кра-
гујевац. За владину повјереника на истој
одређен г. Тихомиљ Николић, артиљ.
пукovníк.

(Стријељан шпијон). У руским
положајима око Ђурђева клатио се је
неки господин Краут пунијех 14 дана.
Господин Краут бијаше тако дразак, да
је за своје борављење међу руском вој-
ском и дозволење искао, у коју цијел
и брзојављаше начелнику ђенералног штаба
при чем се издаваше за дошеника «Норд.
Алгем. Цајт.» и за прускога мајора.
дочим се другом приликом превари ка-
зати госп. Краут за аустријанског ма-
јора, чиме привуче на себе сумњу тако,
да му руски ђенерал штаб недаде ника-
кве дозволе с тим прије, што се Краут
немогаше никаквим документом исказати.
Зато је био већ у Ђурђеву под опаском,
која га је слиједила и у Букарешт. Међутим
бијаше прикупљено о њему и обавијести
и један официр, кога си је име надјенуо
бијаше управ у руском главном стану.
Вјести са свијех страна гласиле су за
Краута неповољно, тако да је по Аустри-
ји Ђемачкој и Србији чинио многе пре-
варе. То све даде повода претраживању
Краута и његовијех писана, при чем
се збиља у њега нађе планова о поло-
жајима руске војске и другијех папира,
који га показиваше као турска шпиона.
Тиме дође пред ратни суд, који га осуди
на смрт стријељањем, која осуда и буде
извршена у Пложешту крајем прошлога
мјесеца. Са Краутом затворена су још
два његова друга Хенох и Ретмајер,
који су предани румуњској влади.

Министар-предсједник Тиса одговорио
је на саопштену интерпелацију Ирањајеву
о источном питању овако:

Заступник Ирањи управно је на мене
4. Маја следећу интерпелацију: Је ли
угарска влада одобрила тако звани бер-
лински меморандум, закључке цариградске
конференције и лондонски протокол, од-
носећи се на источно питање, на ако јест,
како може ту своју одлуку сложити с
једне стране с парижким миром, с друге
стране са интересима Угарске?

Посље онога што сам у погледу
овога питања већ више пута имао част
казати, могу на ову интерпелацију одго-
ворити у кратко. Што се тиче положаја
угарске владе, то јест угарске с једне а
аустријске с друге стране према спољној
политици, разложио сам више пута, да
обје владе имају на исту уплив (то је
жалост), па да морају и бити одговорне
за правац и тежњу спољашње политике;
али да би сваки поједини чин ове спољ-
ашње политике имао бити резултат за-
једничкога договора, то спада у немогућ-
ности, да останем код предмета, ја бих
радо знао, ко би био кадар равнати спољ-
ашње послове аустро-угарске монархије,
кад би он у случају, да се за неколико
дана има склопити икакав споразумак са
заступницима другијех власти, био приси-
љен увјек очитовати: Идем кући прије
него потпишем, да се договарам са ау-
стријскијем и угарскијем министрима. Но
опажајући ово у опште, нећу да пропу-
стим одговорити на питање гледи спомен-
нутијех докумената, и могу од своје стра-
не казати, да сам ја био и јесам тога
мишљења, да они документи одговарају о-
ном, што сам опетовано означао као пра-
вац спољашње политике аустро-угарске
монархије, то јест: исходште и цијел
сваког појединог (документа) био је, ако
је могуће мир уздржати, рат локализи-
рати, ако непоће за руком, мир уздржати
и судбину Хришћана живијех у Турској
на такви начин осигурати, да се за то
неизведе никакве устројбе које су про-
тивне интересима монархије и наше домо-
вине. (Живахно одобравање). Пошто ја,
како рекох, у свијем тијем документима
видим одлучну тежњу к тој цијељи, то
се слажем с њиховом тежњом. Како ја
то доводим у склад са интересима наше
земље, одговор на то садржан је у прије
реченом.

На питање, како то доводим у склад
са парижкијем миром, могу само одгово-
рити, да је већина онијех списа дјело
свијех велевласти, које су парижки мир
потписале, па да је не само њихова него
и ваљаност берлинскога меморандума би-
ла увјетована од приступа свијех париж-
кијех уговорнијех власти, као што су и
догађаји доказали, да кад се једна од
тијех власти није придружила берлинском
меморандуму, нико није покушао провести
га силом или аустро-угарску владу дове-
сти у опријеку са парижкијем уговорнијем
властима. И ја сам тога мишљења, да ове
уговоре могу интерпретирати укупне ве-
левласти, које су их потписале. Пошто ја
у том ништа невидим, што би стојало у
протисловљу са интересима монархије и
наше земље; пошто ја побољшање судбине
Хришћана у Турској, из којег неће на-
стати нове, интересу наше домовине не шкод-
љиве устројбе, немогу сматрати као сто-
јеће у протисловљу с нашијем интересима,
то ме је тежња тијех докумената умирила
и ја се нијесам држао позвањем да моје
одобравање или неодобравање изразим.
Молим мој одговор узети на знање. (Одо-
бравање у средишту).

На то је Ирањи питање разлагао
разне фазе источне кризе, особито је а-
нализирао, дјеловање дипломатије, а на-
последку напао политику владину и ре-
као, да ће је још сваки добар родољуб
морати оплакивати. — Тиса реплицирао је,
да је освједочен да ће Ирањи, кад тегај
догађаја расвијетли владину политику,
много тога опозвати, чим сада владу кри-
воти, да се њезин поступак куди, него
да слиједи политику, која би била управ-
љена проти интересима укупне државе.
«Не само да није наша политика произ-
вела букнуће рата, него из противне по-

литике био би настао рат, који би нас поближе додирнуо. Што се тиче тврдње Ирањлије, да су нам се власти отуђиле, може он (Тиса) увјерити, да туђе власти нијесу никада већег поштовања, пријатељства и срдечности према Аустро-Угарској посвједочиле, него сада. И оно што је Ирањли рекао о уливу тројарског савеза, криво је. Никада неће наш краљ, из самога пријатељства према туђем владару трпјети, да његови министри воде политику противну интересима државе. — Кућа узела је на то одговор великом већином на знање.

Одмах сјутра дан иза Тисина одговора у суботу отпочео је нову интерпелацију о источном питању неки барон Ивор Кас.

Тај мудрац изабрао је ново поље за своје ловорике. У дугој и широкој мотивацији забавља се панславизмом и његовим погубљивим за Јевропу, папосе за монархију, плаши раширењем руске моћи на балканском полуострву, није му права самосталност Румуније, за којом ће слиједити она Србије, којој особито неваља дати да се мијеша у рат, три му је у оку што ће Русија ослободити Бугарску, која би као нова југославенска држава била погубљива монархија, у бриги је за слободну пловитбу Дунава, кад се око њега устроје све те независне државе под упливом велесилне Русије, па би он жељео да безвизна Мађарија све то запријечи, и мисли ваљда да ће томе најбоље помоћи његова интерпелација те пита Тису: Је ли су му све те невоље познате, па ако јесу, шта мисли чинити или учинити дати по спољашњем министарству против панславистичкој агитацији у земљи, против велентетима румунскијем, против умјешају Србије, против устроју новијех држава на балканском полуострву и против руској окупацији дунавских ушћа?

Мах-Махон, председник Францеске републике распустио је франц. народну скупштину, које републиканску већину и дотичној председничкој поруци називље: радикалцима, социјалистима, комунистима и петролерима.

— Румуњска влада управља је својим дипломатским агентима и генералним конзулима следећу окружницу:

Господине Агенти!

Ратно стање, у ком се наводи наша земља, овлашћује румуњску владу, да употреби оне познате одређења, која су преписана војним казним законима у погледу злочина и преступака против сигурности војске и њенијех предузећа.

Службени «Монитор» од 26. Маја (7. Јунија) садржи одnoseћи се на ова одређења декрет. Мјере, којих се кнежевска влада лажа, тим су оправданије, што сваки даном расте број шпијуна, којих је већина туђе народности.

Тим част ми је, замолити Вас, да се благоволите позвати поданици . . . владе, станујући у Букарешту или крозаше пролазећи, да непосеђају онијех мјеста, где су смештене војске, и да им се даде на знање, да су од 25. Маја (6. Јунија) овлашћени ратни судови, да се прогоне сва лица, која се учине кривима против безбедности руске или румуњске војске.

Дозволите и т. д.

— Исто тако управно је румуњски министар спољашњих дела својим спољашњим агентима опширан исказ свијех ераминјих дела, што су их Башибозуци починили на румуњском земљишту. Између мношине другијех нека буду напоменута некоја од тих туркијех лушечких дела:

10. Маја одведоше башибозуци из општине Кишани 10 становника (мужева, жена и дјецe) у ропство.

17. Маја одведе једна разбојничка чета Турака једног човјека и двоје дјецe из општине Тикилешта.

18. Маја постиже иста судбина 2 становника из Тацајана.

Иста разбојничка чета бегаше у општину Бордожанска и погаришту 50 говеди, уморивши и осакативши уз пут 3 човјека.

30. Маја поробисе и убише пастира Тодора Унгурана из Гидича.

8. Јунија указа се једна турска чета на стоку Бекегу, да краде тамошње стадо. Но чим се приближи румуњска војска, одмах побјегоше, али не прво, него што једнога пастира убише и гадно наказаше.

Преглед новина.

«Пол. Кор.» има из Цариграда овај допис:

Између Султановијех миљеника, Дамат и Редиф-паше, и између Лајарда и енглеског посланика збила се посве-

дњијех дана једна интригантска игра, која најбоље ра свјетљује ошешће одношаје Господин Лајард постао је овим интригама у Долма-бакчи несносним зато, што сваки поводом узиме аудијенције у Султана. Међу ове поводе спадају и шифрирани брзојави, које прима Г. Лајард од енглеског војеног пуномоћника у Муктар-пашину главном стану, од енглеског конзула у Ерзеруму и с другијех страна Азијског бојишта, и који по природи саме ствари негласише повољно за стање турске ствари. Г. Лајард саопшти Султану сваку добивену депешу, који тијем неугодно дирнут, само кад кад показа пријатно лице својим љубимцима. Махмуд-Дамат и Редиф смислише, да стану на пут овом неугодном делу енглеског посланика.

Већим дијелом ради ове цијели изађе забрана шифрованог брзојављања и за саме страњске заступнике, и збила више се Г. Лајард лишеним својих првањих непристраснијех извјештаја са бојишта.

Г. Лајард, провидивши ту доскочицу, не пропусти, да се код Султана притужи ради ове мјере, рушеће права дипломатије. Султан са своје стране оправдаваше ту мјеру нуждом, да се морају спријечити доказане злоупотребе, које страњски конзули у Бугарској чинишаху у најновије доба са шифрованим депешама. Тако остаде ствар посљедњијех дана.

Држи се, да се Г. Лајард с тијем неће задовољити, и да је против овој наредби намјерао побудити заједнички корак дипломатског збора код порте.

— Истом листу јавља се отуд 8. Јунија: «Услед строгог вршења наредбе о забрани шифрованијех ратнијех депеша, ми смо скоро без сваке вијести са разнијех бојишта. Влади се допада, да знатљивост опшњетва задовољи објављивањем некојих телеграма од Црнегоре, који јављају о заједничким операцијама тријух дивизија, што их управљају Сулејман-паша (од Херцеговине), Али-Сајиб-паша (од Арбаније) и Мехмед-Али-паша (од Новог Пазара). Колико повољне и биле ове вијести, ипак немогу, да уталожу бригу турске публике у очиглед збивајућих се у Азији догађаја, јер се операцијама против Пријорија даје мања важност. Она осјећа, да опасност лежи на другом мјесту, те држи мучање, у које се је влада увукла и које другима намеће, за врло хрђав знак. Народ даје својој фантазији слободна крила и стварају се све могуће неповољне и несретне вијести, као: да је Ерзерум узет, Муктар-паша ухавањен; турска војска на бјегству у Ерзинџијан. Истина, да ове вијести нијесу засад истините, и ако им опшњетво вјерује, но то опет свједочи о жалосном стању Турака у Азији.

Са Дунаја имамо ту једину вијест, да вода опада, и да се очекује руски покушај за прелазак прво нево вода спане тако ниско, да отеготи претоварење топово на лађе. Турска дунавска флотиља (скуп монитора) као да је изнемогла напрема русијем торпедским лађама. Јуче пуче глас, да су Грци натраг освојили своју лађу «Аркадију», која им је у Крећанском устанику одузета. Ова, сва прилика, неистинита вијест расламтила је овјешће Грке, и о ничем се другом неговори до о овом јуначком делу.

Из Сахум-Кале немамо никакве вијести. Неки дан бијаше најсвјетлије разглашено, да отуда долазећи бродови носе до 2000 рускијех заробљеника са узетијем топовима и другијем плијеном.

Нестрпљивошћу нечекивани бродови дођоше најпосле. На Сиркеји-Искелеском пристаништу екупи се мало и велико, да види искрцавање заробљеника и другијех трофеја. Посље вишесатног чекања отисну се најпосле чамца од искрцавања према бријегу. Кад тамо, ал у њему свега — пет заробљеника, који у осталом и небијаху војници. Трофеје сачињаваху 2—3 пољске столице, неколико лонца од цвијећа из сухумске баште, два црквена звона и десетак икона. Преварена свјетина даде олушке својој лутини грђење Редиф-паше, тога «великог грађца» (bujuk elendji), како га Турци већ називљу.

— «Тифлиски вијесник» јавља 10. Јунија: «Стање ствари у Апхазији узело је сасвим повољни вид. Устаници почимљу полагати оружје и добровољно се предавати. Предавајући оружје и муницију наљу у исто вријеме у главни стан јемце. Они почимљу увијати, да је боље бити вијерним руској влади, него се дати занести надом, која се неможе никада испунити. Долазак генерала Алхазова био је нашома од велике користи. Чује се, да ће генерал Алхазов бити именован главним заповједником руске војске у Апхазији, и да ће се његову кору придружити и одјељење генерала Кравченка.»

Коголинчанова пота о проглашењу независности Румуније,

гласи:

Букарешт, 22. Маја 1877.

Господине агенти!

Пота, коју вам имадох част послати 2. Маја, морала вам је потпуно разјаснити узроке, који произведоше потпуно прекинуће нашијех пријатељских одношаја према високој порти и поставише Румунију до душе у нов, али не непредвиђен положај. Непрестане и неправедне навале турске војске, које им је предметом цијели простор наше границе на Дунаву, о дано су јавно распокојење у нашој земљи све више и више раздражиле. Посљедице тога све већег раздражења до скоро су постале осјетљиве, те 21. и 22. Маја наша законодавства својевољно прихватише предлог, којеу бијаше сврха, да се Румунија против високој Порти стави у независан, слободан и тачно означен положај, и да се томе за будућност учини свршетак присилноме положају, који је произлазило из зло означенијех одношаја међу Турском и нама. Влада Њ. Св. Књаза Карла није се сматрала овлашћеном, да угуши тај покрет. Али такав покушај био би онда и осталом исто тако узалудан, као и недружив са осјећањем оправданог гњева, који суверен Румуније потпуно дијели са својим поданицима. Потпуно независност Румуније према томе су прогласили сви на то овлашћени гласови земље.

Толико народ, колико суверен одлучише исту бранити оружјем у руди; исто је закључено гледе цјелокупности нашега земљишта, с којим је од сада, по назору цијелог народа Румуније, истовјетна независност Румуније. Ја вам господине агенти немогу јасније предочити свечане нарави те изјаве, колико баш тијем, да вам прилежећим преписом изнова споменем знамените ријечи, који ми је Њ. Св. Књаз 10. Маја достојао одговорити на честитке, које му донесоше законодавства.

Штовање, које ми сваком згодом укажујемо влади, код које ви, господине агенти, заступате интересе наше земље, налаже ми дужност, да вас умолим, да извјестите Њ. Преузвишеност . . . о том нашем закључку, који је узео нарав чланка востале у нашој народној екзистенцији. У осталом, од када су бивше румуњске кнежевине посједовале окриље, које им је било допитано моћном заштитом . . . владе, Румунија није никада имала повода, да само један час не мисли, да се невин прогресивни развјатк противи намјерама те владе. Корак, на који нас данас изненада присилише заповједајуће околности, које су далеко од наше дјелатности, није баш ништа друго, него нужна посљедица тога крјенког покровитељства. Према томе ми неможемо сумњати, да ће га . . . одмах сада добровољно гледати, макар садашњи замршаји службено признање наше независности и одгодили до времена, које могу ближе примакнути само догађаји и добра воља власти.

Ми знамо сасвијем добро оцјенити устезање, које прописују свакоме ванредни одношаји овога часа. Успркос жељи, да успркос потребама, које осјећамо, да што могуће прије нашу независност видимо потврђену кораком међународног споразумка, наши чедни захтјеви ограничују се за овај час ипак на то, да од . . . министарства добијемо једноставну изјаву, да пристаје уз начин дјела, који смо прихватили под притиском великијех тенкова и да није на нас вршен уплив споља.

Прије свега морамо о том радити, господине агенти да од нашијех доброхотнијех заштитника добијемо обећање, да се у ниједном случају румуњском народу неће нанијети сила, да се присили, да настави своје пријашње свезе са високом Портом. Сврха таквог припоћења била би, да се дјелатност наше земље тачно означи. Оно би румуњском народу приштедило болесне посљедице неизвјесног стања, које би, да потраје одвише дуго, по наш народ могло бити врло штетно, јер би га лишило поуздања у будућност, које га је до сада водило. Ако би пак Румунија у погледу уздржања и јемства своје неовисности могла рачунати на потпору власти; ако би јој било осигурано право, да ће посље свршетка садашњег рата моћи службено учествовати код уређења својих интереса, онда би она настојала, да устраје код поступка, који јој је увјек прибавио одобрење и благохотност гарантнијех власти. Она ће тијем путем, који јој је увјек био спасоносан, још лакше моћи ићи, кад се буде осјећала посље ослобођењем зло окованијех верига, које ју везаху са Турском. За то мислимо да се смјемо надати, да ће Њ. Преузвишеност г. министар спољнијех послова увијети, да кад би се потврдио корак, који је баш сада учињен

у Румунији, то неби имао никакве друге посљедице, до ли да се за будућност осигура мир и напредак земље, која би се развила до најкориснијег елемента источне Јевропе.

Наш досадашњи поступак могао је умирити све гарантне власти гледе цијељи, за којом смо тежили. Наш будући поступак доказаће свакоме, имено пак нашијем моћнијем сусједима, да је наша политика само политика конзервативна. Ако се ми данас дијелимо од Турске, то се догађа само за то, што нећемо дуго носити окова, које је она увјек стављала на пут нашем моралном развјитку. Влада Њ. Св. Књаза Карла чврсто је увјерена, да је она, придружујући се проглашењу независности, које су румуњске коморе толико енергично изрекле, радила у правом интересу народа; но она је и о том увјерена, да је она уједно тијем кораком гарантнијем властима приправила ново поље за међусобну добру слогу. Ако се влада Њ. Св. Књаза Карла неваре, а сада већ овлашћена је држати, да има право, а онда се може и мора данас надати безобзирном, или барем провизорном одобрењу, које ју учвршћује у спасоносном путу, на који је она мислила да мора ступити.

Ваш је посао господине агенти, да устменом и писменом припоћењу прилежеће ноте на Њ. Преузвишеност г. министар спољнијех послова, придружите увјеравање о дубоко осјећању хвали, којом би румуњска влада од . . . кабинета приимила нови доказ његове високе благохотности, који би доказ био дан барем у облику обећања, које умирује политичку будућност Румуније.

Примите г. агенти и т. д.

Коголинчаново.

Књижевност.

„СРПСКА ЗОРА“

илустровани лист за забаву и поуку.
ГОДИНА ДРУГА.

Изшла је из штампе VI. свеска (свеска за Јуни) «СРПСКЕ ЗОРЕ» са овнијем садржајем:

I. Текст. Причања Вука Дојчевића; скупно и сложено Стјепана М. Љубиша. — Чича Тима. Приповјетка из учитељског живота. Од Ђура Ђакшића. — Ромео и Јулија на селу. Новела Готфрида Колера. Превео Ј. С. Ч. — Иама Мураш-града. Почетак IV. одјелка, од Араша. Превео Змај Јован Јовановић. — Писмо са истока I. Цариградски пен. Од дра. Милана Јовановића. — «Сунце баеда» . . . и Пјесма Мите поповића. — О женским карактерима у српској народној појезији (свршетак) Предавање дра. Лазе Костића, Велики кнез Михаило Николајевић врховни заповједник руске кавкаске војске. Руске војске. — Нова православна црква у Дубровнику. — Подгорица. — Српска ратна одличја. Листак Српска стенографија или брзопис за народ. Књижевни претрес: Критика Стјепана М. Љубише на књигу: «Српске народне загометке». Уредно и издао Стојан Ковачевић. Прегледне биљешке (књижевност. Лица. Познатише и умјетност. Смјеса.). Ријешење задаћа у V. свесци. Задаћа П. Коњички скок. Преписка, Календар за мјесец Јуни.

Слике: Велики кнез Михаило Николајевић, врховни заповједник руске кавкаске војске. Подгорица. Нова православна црква у Дубровнику. — Руска артиљеријска гарда. — Руска туркестанска илфантерија. — Таковски крст. — Српска колајна за храброст. Позивамо пошт. публ. да се у што већем броју презаплаћује на овај сада једини српски илустровани лист, који се тврди да како еликама, тако и садржајем у тексту што боље уздовољи читаоце српске.

У идућој (т. ј. VII.) свесци донијемо и опет неколико врло занимљивих ратнијех слика тако н. пр. лик ђенерала Михаила Гавриловића Лорис Меликова (освајача града Ардахана), лик ђенерала Некојошицког шефа ђенерал-штаба главне руске војске, слику тврђаве Карса и т. д. Преплатата се шаље на подписану администрацију или на српске књижаре, а преплатна је цијена листу:

на цијелу годину 6 ф.
» пола године 3 «
» четврт године 1 « и 50 новчића
У Бечу.

Администрација „Српске Зоре“.
Wien, VII. Burggasse 24.

Удружавној штампарији.